

Metsäkanalintulausunto

Suomen Metsästäjäliitto lausuu esityksen kohteena olevasta asetusluonnoksesta seuraavaa:

Yleistä

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa kanalintujen metsästystä asetuksella metsästyslaissa määritellyn kestävän käytön periaatteen mukaisesti. Riistakantojen elinvoimaisuuden ja säilymisen turvaaminen on ensisijaista, eikä metsästys saa vaarantaa lajien kantojen kestävyyttä. Metsäkanalintujen metsästystä koskeva asetus perustuu Suomen riistakeskuksen maa- ja metsätalousministeriölle laatimaan esitykseen. Esityksen pohjana ovat tuoreimmat riistakolmiolaskentojen tulokset, jotka on kerätty saman vuoden heinäkuun lopun ja elokuun alun välisenä aikana. Piirejään kuultuaan Metsästäjäliitto tukee asetusesitystä pääosin.

Suomen Metsästäjäliitto pitää riistantutkimuksen ja metsästäjien pitkäjänteistä yhteistyötä merkittävänä saavutuksena. Yhteistyön tuloksena syntynyt riistakolmiolaskentaverkosto kattaa laajasti koko maan ja tuottaa riistahallinnon käyttöön luotettavaa sekä ajantasaista tietoa lintukantojen kehityksestä. Tämä luo vahvan perustan kestävälle ja tutkittuun tietoon perustuvalle metsästykselle. Suomessa myös metsästyksestä ja saadusta riistasaaliista kerättävä tieto on erittäin luotettavaa. Kuten Suomen riistakeskuksen ministeriölle toimittamassa esityksessä todetaan, kattavien riista-aineistojen perusteella metsästysajat voidaan määrittää tarkoituksenmukaisesti kullekin metsäkanalintulajille ja alueelle ajantasaisen tiedon pohjalta.

Metsästyksen rajoittaminen ja kieltäminen metsästysvuonna 2026-2027

Lausunnon kohteena olevan asetusesityksen perusteella metson, teeren, pyyn ja riekon metsästysaikoja säädellään Riistakeskuksen esityksen mukaisesti.

Kuluneen kesän riistakolmiolaskentojen tulokset osoittavat, että metsäkanalintukantojen usean vuoden laskusuuntainen kehitys on osittain tasaantunut, mutta lajien ja alueiden väliset erot ovat suuria. Metsokanta on kasvanut hieman edellisvuodesta ja teerikanta pysynyt lähes ennallaan. Molempien lajien kannantiheydet ovat valtakunnallisesti pitkäaikaisten keskiarvojen tuntumassa. Sen sijaan pyyn ja riekon kannat ovat edelleen vähentyneet. Pyyn tiheys on laskenut selvästi pitkäaikaisen keskiarvon alapuolelle, ja riekon tiheys on jo pitkään ollut selvästi keskimääräistä alemmalla tasolla. Metsäkanalintujen poikastuotto oli kokonaisuutena kohtalainen: metson ja teeren poikasosuudet olivat hieman pitkäaikaista keskiarvoa suuremmat ja pyyn poikasosuus lähellä keskimääräistä tasoa. Riekon poikasosuus jäi edelleen varsin pieneksi ja poikueellisten naaraiden osuus erittäin alhaiseksi. Vaikka joillakin alueilla ja lajeilla on nähtävissä merkkejä tilanteen paranemisesta, koko maan tasolla metsäkanalintukannoissa ei vielä ole havaittavissa selvää, useita lajeja koskevaa nousua.

Ministeriö esittää syyskuun 10. päivänä alkavalle metsäkanalintujen metsästyskauden metsästysaikoihin metsolle ja teerelle toisaalta joihinkin osiin maata pidennettyä metsästyskautta, toisaalta joihinkin osiin esitetään tiukennuksia. Rajoitusten suuri vaihtelu johtuu metso- ja teerikantojen suuresta alueellisesta vaihtelusta. Suomen Metsästäjäliiton piirit yhtyvät näkemykseen pyyntiajoista. Esitys pyyn metsästysajoista on hyvin samansuuntainen kantojen voimakkaan alueellisen vaihtelun vuoksi. Suomen Metsästäjäliitto pitää esitystä sopivana. Riekkokanta on pienentynyt metsäisessä Suomessa jo kolmatta vuotta. Näin ollen riekon metsästys sallittaisiin vain Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa, mikä on laskentatulosten perusteella varsin perusteltua.

Talvimetsästys eli latvalinnustus

Suomalaisen perinteisen metsästyskulttuurin osalta on merkittävää, että urosteeren ja urosmetson talvimetsästystä ollaan sallimassa myös tammikuussa 2027. Molempien lajien osalta sallitaan hieman laajemmalla alueella. Esityksessä on otettu huomioon kantojen entistä suurempi alueellinen vaihtelu ja mahdolliseen kasvuun on reagoitu mahdollistamalla talvinen metsästys. Kuitenkin Suomen Metsästäjäliiton Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan

piirit toivovat latvalinnustusta vielä hieman laajemmalle alueelle. Latvalinnustuksen sallimisessa toivotaan vielä tarkemmin ja pienemmän mittakaavan alueellisen vaihtelun huomioimista. Lisäksi edellisten metsästyskausien kokemusten ja saalisraportoinnin perusteella voidaan nähdä, että talvimetsästys on olosuhteiden vuoksi niin vaativaa, ettei se oikein toteutettuna vaaranna kanalintukantojen kestävyyttä.

Kestävä metsästys perustuu tutkimustietoon

Suomalainen kanalintutkimus on kansainvälisesti korkeatasoista ja arvostettua. Vertaisarvioitujen tutkimusten perusteella kanalintujen kuolleisuus on ensimmäisen elinvuoden aikana noin 90 prosenttia. Hyvänä poikastuottovuotena metsästystä voidaan siten kohdistaa kannan tuottoon eli nuoriin lintuihin enemmän kuin heikon poikastuoton vuosina kannan kestävyttä vaarantamatta. Poikastuoton jäädessä vähäiseksi metsästysverotuksen määrää ja kohdentumista on kuitenkin arvioitava erityisen huolellisesti. Metsästys tulisi tällöin suunnata ensisijaisesti nuoriin lintuihin ja säästää vanhoja yksilöitä, jotka muodostavat kannan lisääntymisen kannalta sen tuottavimman ja elinvoimaisimman osan. Tällä tavoin edistetään kanalintukantojen elpymistä ja turvataan kestävän metsästyksen edellytykset myös tulevana vuosina.

Myös metsästystä syyssoitimilta tulee pyrkiä välttämään. Kokemusten perusteella lisääntyvät vanhemmat yksilöt voivat soitimelta metsästettäessä altistua suhteettoman voimakkaalle metsästysverotukselle. Suurten ja elinvoimaisten soitimien säilyminen tukee lisääntymistä, sillä ne houkuttelevat alueelle myös pesiviä naaraita.

Metsästäjäliitto esittää aikaisempien vuosien tapaan, että nämä näkökohdat tuodaan selkeästi esille metsästäjille alkavan metsästyskauden metsästysajoista viestittäessä.

Metsästäjien mielipiteitä

Metsästäjäliitto on kuullut kattavasti piirejään liittyen ministeriön nyt lausunnolla olevaan metsästysaikaesitykseen. Piirit pääsääntöisesti kiittävät perusteellisesta esityksestä sekä realistisista pyyntiajoista.

Piirit myös ilmaisivat huolensa infrastruktuurirakentamisen ja maankäytön muutosten sekä niiden paikallisesti voimakkaidenkin vaihteluiden vaikutuksesta metsäkanalintuihin ja niiden kantoihin.

Liitto haluaa muistuttaa Metsähallituksen lupa-alueiden riittävien valvontaresurssien varmistamisesta kestävä metsästyksen noudattamisen varmistamista varten.

Metsästysseurojen hallinnoimilla yksityismailla liitojen tietojen mukaan valvonta on pääsääntöisesti riittävää. Metsästysseurojen vastuu korostuu erityisesti teeren syyssoidinpyynnin mitoittamisessa ja kiintiöinnissä.

Kiitokset työn suorittajille

Metsästäjäliitto kiittää lämpimästi kaikkia riistakolmiojärjestelmän kehittämisestä ja ylläpitämisestä vastaavia tahoja sekä riistatiedon tuottamiseen korvaamattoman panoksensa antavia metsästäjiä, jotka osallistuvat riistakolmioiden laskentaan vuodesta toiseen.

Menetelmän pitkäjänteisen kehittämisen ansiosta Suomeen on muodostunut kansainvälisesti arvostettu seurantajärjestelmä, joka luo vahvan tietopohjan metsäkanalintujen kestäväälle metsästykselle.